

საქართველოს მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული
1924 წ.

იუბილეის სახალხო კომისარიატის გამოცემა

**Собрание
— Указаний и**

Распоряжений —
РАБОЧЕ-КРЕСТ. ПРАВИТ. ГРУЗИИ
1924 г.

Издание Народного Комиссариата Юстиции

დამკვეთი	№ 7	ნაწ. პერიოდი	Декабрь	№ 7	Отд. ПЕРВЫЙ

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

СОДЕРЖАНИЕ:

43. დადგენილება № 127 ც. ა. კ. „ამბ. პარკაძის დანიშვნა სოციალურ უზრუნველყოფის სახალხო კომისრის მოადგილედ“.

44. დადგენილება № 128 ც. ა. კ. „სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქის საოლქო სასამართლოს და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. უზენაესი სასამართლოს რეორგანიზაციის შესახებ“.

45. დადგენილება № 129 ც. ა. კ. „საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 232^ა მუხ. დამატების შესახებ“.

46. დადგენილება № 130 ც. ა. კ. „სასჯელის ვადის ერთი მესამედით შემოკლების შესახებ იმ პატიმართვის, რომელნიც სასჯელს იხდიან მძიმე ფიზიკური მუშაობით“.

47. დადგენილება № 40 ს. კ. ს. „საქართველოს სახელმწიფო საგვეგმო კომისის დებულების მე-2 მუხ. შეცვლის შესახებ“.

48. დადგენილება № 41 ს. კ. ს. „საქართველოს საიდგილ-მამულო ბანკებში და ტფილისის საკრედიტო საზოგადოებაში დაგირავებულ ქალაქად მდებარე სახლების შესახებ საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ 1922 წ. დეკემბრის 28-ს თარიღით და 16 №-ით გამოცემული დეკრეტის შეცვლისა და დამტკიცების შესახებ“.

49. დადგენილება № 42 ს. კ. ს. „კოოპერაციის შესახებ“.

43. Постановление № 127 ВЦИК-а. „О назначении тов. Паркадзе Зам. Нар. Ком. Социального Обеспечения“.

44. Постановление № 128 ВЦИК-а. „О реорганизации Областного Суда Автономной Области Юго-Осетии и Верховного Суда Соц. Сов. Республики Грузии“.

45. Постановление № 129 ВЦИК-а. „О дополнении Уголовного Кодекса ССР Грузии ст. 232^а“.

46. Постановление № 130 ВЦИК-а. „О сокращении на одну треть срока наказания лицам, отбывающим наказание в виде тяжелых физических работ“.

47. Постановление № 40 СНК. „Об изменении ст. 2-ой Положения о Государственной Плановой Комиссии Грузии“.

48. Постановление № 41 СНК. „Об изменении и дополнении декрета Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии от 28 декабря 1922 г. за № 16—о городских домах, заложенных в земельных банках Грузии и Тифлисском Городском Кредитном Обществе“.

49. Постановление № 42 СНК. „О кооперации“.

50. Постановление № 43 СНК. „О порядке опубликования отчетного материала учреждениями и предприятиями, обязанными публичной отчетностью“.

საქართველოს
საბჭოთავო რესპუბლიკა

50. დადგენილება № 43. ს. კ. ს. „საჯარო ანგარიშგება-ვალდებულ დაწესებულებათა და საწარმოთა მიერ საანგარიშო მასალის გამოკვეყნების წესის შესახებ“.

43. დადგენილება № 127

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის 27 ნოემბრის დადგენილების თანახმად ამხ. პარკაძე დაინიშნოს სოციალურ უზრუნველყოფის სახალხო კომისრის მოადგილედ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია.

1924. წ. დეკემბრის 1.
ტფილისი—სასახლე.

44. დადგენილება №128

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა.

სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის საოლქო სასამართლოს და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის უზენაესი სასამართლოს რეორგანიზაციის შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სასამართლოს წყობილების დებულების სამოქმედოდ შემოღების შესახებ 52 ნომრით გამოცემული დადგენილების 1-ლი მუხლის შენიშვნისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ ა/წ აგვისტოს 13-ს გამოცემული დადგენილების თანახმად, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის საოლქო სასამართლოს ეწოდოს სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქის მთავარი სასამართლო, რომელიც იმო-

43. Постановление № 127

Президиума Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

Согласно постановления Президиума Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов товарищ Паркадзе назначается Заместителем Народного Комиссара Социального Обеспечения.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов М. Цхакая.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1924 г. декабря 1.
Тифлис—Дворец.

44. Постановление № 128

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов
О реорганизации Областного Суда Автономной Области Юго-Осетии и Верховного Суда Соц. Сов. Республики Грузии.

Согласно примечания к ст. I постановления № 52 „о введении в действие Положения о Судостроительстве в Соц. Сов. Респ. Грузии“ и постановления Президиума ЦИК-а Автономной Области Юго-Осетии от 13 августа сего года Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

1. Областной Суд Автономной Области Юго-Осетии переименовать в „Главный Суд Автономной Области Юго-Осетии“, действующий на правах Областного Суда.

2. Члены Главного Суда Автономной Области Юго-Осетии назначаются Центральным Исполнительным Комитетом названной области. Председатель и Заместитель Главного Суда

ქმედებს ოლქის სასამართლოს უფლებათა საფუძველზე.

2. სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის მთავარი სასამართლოს წევრებს დანიშნავს ამ ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი. მთავარი სასამართლოს თავმჯდომარეს და მის მოადგილეს აარჩევს სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და დაამტკიცებს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში.

3. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის უზენაესი სასამართლოს შედგენილობაში შევა სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ორი წარმომადგენელი, რომელთაც ექნებათ უზენაესი სასამართლოს წევრის ყველა უფლება.

4. უზენაესი სასამართლოს წევრი სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქისაგან მონაწილეობას მიიღებს უზენაესი სასამართლოს საკასაციო კოლეგიის სხდომაში ყველა იმ საქმის გარჩევის დროს, რაც საკასაციო წესით შემოვა სამხრეთ-ოსეთის სასამართლოების განაჩენზე და გადაწყვეტილებაზე შეტანილი საჩივრისა და პროტესტის გამო.

5. საეაღდებულოა, რომ უზენაესი სასამართლოს წევრი სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქისაგან დაესწროს უზენაესი სასამართლოს პლენუმს იმ საქმის თაობაზე, რაც განხილულ იქნება სამხრეთ ოსეთის სასამართლო დაწესებულებაში, და იმ საკითხის განხილვის დროს, რაც აღიქმრის ამა დაწესებულების სასამართლო პრაქტიკაში.

6. უზენაესი სასამართლოს წევრს სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქისაგან აარჩევს ამ ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და დაამტკიცებს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ხ. თოდრა**.

1924 წ. დეკემბრის 12.

ტფილისი—სასახლე.
გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-11 №-ში 1925 წ. იანვრის 11.

избираются Центральным Исполнительным Комитетом Автономной Области Юго-Осетии и утверждаются Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

3. Ввести в состав Верховного Суда ССР Грузии двух представителей от Автономной Области Юго-Осетии со всеми правами, принадлежащими членам Верховного Суда.

4. Члены Верховного Суда от Автономной Области Юго-Осетии участвуют в заседаниях Кассационной Коллегии Верховного Суда по всем делам, поступающим в кассационном порядке по жалобам и протестам на приговоры и решения Судов Юго-Осетии.

5. Участие членов Верховного Суда от Автономной Области Юго-Осетии в пленарном заседании Верховного Суда по делам, рассмотренным в судебных установлениях Юго-Осетии, и по вопросам, возникающим в судебной практике названных установлений, обязательно.

6. Члены Верховного Суда от Автономной Области Юго-Осетии избираются Центральным Исполнительным Комитетом названной Области и утверждаются Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов *М. Цхакая*.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов *С. Годрия*.

1924 г. декабря 12.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 9 от 11 января 1925 г.

45. დადგენილება № 129

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 232³ მუხ. დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

სისხლის სამართლის კოდექსს დაემატოს შემდეგი მუხლი: „232³. მოკლაცხოვრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერ დაწესებულებისათვის კანონიერ ვადაზე წარუდგენლობა საამისოდ ვალდებული პირის მიერ განცხადებისა ბავშვების დაბადების ან პოვნისა, გარდაცვალებისა ან გვამის პოვნის შესახებ დაისჯება ჯარიმით 50 მანეთამდე ოქროთი ან იძულებითი მუშაობით ორ კვირამდე“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1924 წ. დეკემბრის 31.
ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-8 №-ში 1925 წ. იანვრის 10.

46 დადგენილება № 130

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სახველის ვადის ერთ მესამედით შემოკლების შესახებ იმ პატიმართათვის, რომელნიც სახველს იხდიან მძიმე ფიზიკური მუშაობით.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

სისხლის სამართლის კოდექსის 35 მუხლის შენიშვნა შეცვლილ იქნეს შემდეგნაირად:

„იმ პირს, ვისაც მისჯილი აქვს თავისუფლების აღკვეთა და სასჯელს ფიზი-

45. Постановление № 129

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

О дополнении Уголовного Кодекса ССР Грузии ст. 232³.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Уголовный Кодекс дополнить следующей статьей:

„232³. Непредставление в законный срок в учреждение, ведающее записью актов гражданского состояния, обязанным к тому лицом, заявления о рождении или нахождении ребенка, равно о смерти или нахождении трупа карается: штрафом до 50 рублей золотом или принудительными работами до двух недель“.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов М. Цхакаяя.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1924 г. декабря 31.
Тифлис — Дворца.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 8 от 10 января 1925 г.

46. Постановление № 130

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

О сокращении на одну треть срока наказания лицам, отбывающим наказание в виде тяжелых физических работ.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Примечание к 35 ст. Уголовного Кодекса изменить следующим образом:

„Лицам, отбывающим наказание в виде лишения свободы и исполняющим в порядке отбытия наказания тяжелые физические работы, как-то: переноска тяжестей, рубка леса, за-

კური მუშაობით იხდის, როგორც არის: მძიმე ტვირთის ზიდვა, ხე-ტყის მოპრა, მიწის მუშაობა, ღამე მუშაობა და სხვ. ადგილობრივი გამასწორებელ სახლის კოლეგიის წარდგენისამებრ მოხდელი მუშაობის ყოველი ორი დღე, ცენტრალური განმანაწილებელი კომისიის დადგენილებით, შეიძლება სამ დღეთ ჩაეთვალოს“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკია**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ხ. თოდრაი**.

1924 წ. დეკემბრის 31.

ტიფლისი—სასახლე.

47. დადგენილება № 40

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომისართა საბჭოსი

36.4

საქართველოს სახელმწიფო საგეგმო კომისიის დებულების მე-2 მუხლის შეცვლის შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს 1924 წ. მაისის 8-ს თარიღისა და მე-17 №-რის დადგენილებით დამტკიცებული საქართველოს სახელმწიფო საგეგმო კომისიის დებულების მე-2 მუხლი შეიცვალოს შემდეგნაირად:

„საქართველოს სახელმწიფო საგეგმო კომისია შესდგება: 1. სასოფლო-სამეურნეო, 2. საეაჭრო-სამრეწველო, 3. სტატისტიკურ-ეკონომიური, 4. საელექტროფიკაციო და 5. საერთო სექციებისაგან. სექციების წევრთა შედგენილობა განისაზღვრება საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს განსაკუთრებული დადგენილებით.“

საქართ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომის. საბჭ. თავმჯდ. მოადგ. **ა. გიშაქორი**.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის. საბჭ. საქმეთა მმართველი **აღ. საღარაძე**.

1924 წ. დეკემბრის 1.

ტიფლისი—სასახლე.

мляные работы, ночные работы и т. п., по представлению Коллегии этого Исполкома, постановлением Центральной Распределительной Комиссии каждые два дня проведенного на такой работе времени могут быть зачтены за три“.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **М. Цхакал**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия**.

1924 г. декабря 31.

Тифлис—Дворец.

47. Постановеление № 40

Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

Об изменении ст. 2-й Положения о Государственной Плановой Комиссии Грузии.

Совет Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии постановляет:

Ст. 2-ю Положения о Государственной Плановой Комиссии Грузии, утвержденного Советом Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии от 8 мая 1924 г. за № 17, изменить в следующем виде:

„Государственная Плановая Комиссия Грузии состоит из секций:

1. Сельско хозяйственной, 2. Торгово-Промышленной, 3. Статистико-экономической, 4. Электрофикационной и 5. Общей. Состав членов секций определяется особым постановлением Совета Народных Комиссаров Грузии“.

Зам. Пред. Сов. Народ. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии **А. Геичкори**.

Управляющий Делами Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии **Ал. Саларидзе**.

1924 г. декабря 1.

Тифлис—Дворец.

48. დადგენილება № 41

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომისარათა საბჭოსი

საქართველოს საადგილ-მამულო ბანკებში და ტფილისის საკრედიტო საზოგადოებაში დაჯირავებულ ქალაქად მდებარე სახლებს შესახებ საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ 1922 წ. დეკემბრის 28-ს თარიღითა და 16-ს გამოცემული დეკრეტის შეცვლისა და დამატების შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. ყველა უფლება და ფუნქცია, რაც საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს 1922 წ. დეკემბრის 2-ს დეკრეტით მინიჭებული აქვს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ყოფილ სახალხო ბანკს, გადაეცეს ტფილისის კომუნალურ ბანკს.

2. ძირითადი ვალის შეათედი ნაწილი, რაც 1922 წ. დეკემბრის 28-ს თარიღისა და მე-16 №-რის დეკრეტის მე-3 მუხ. თანახმად გადახდილ უნდა იქნეს და რაც ყველა სანახევარწლო გადასახადებითურთ 1924 წ. დეკემბრის 1-თვის ირიცხება ყოფილ ტფილისისა და ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკებში და ტფილისის ქალაქის საკრედიტო საზოგადოებაში დაჯირავებულ სახლებზე, გადიდებულ იქნეს სამოცდახუთი (65) პროცენტით.

3. 1922 წლის დეკემბრის 28-ს თარიღისა და 16 №-რის დეკრეტის მე-10 მუხლს დაერთოს მე-3 შენიშვნა შემდეგი შინაარსისა:

უკეთეს საკირო იქნება, ტფილისის კომუნალურ ბანკს უფლება აქვს საჯარო ვაჭრობა დანიშნოს ხოლმე სხვა ვადაუნდაც თავისი შეხედულებისამებრ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭ. საქმ. მმართვე. აღლ. ხალარაძე.

1924 წ. დეკემბრის 18
ტფილისი—სახალღე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-290 №-ში 1924 წ. დეკემბრის 19.

48. Постановление № 41

Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии

Сб изменении и доподнении декрета Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии от 28 декабря 1922 г. за № 16 — о городских домах, задолженных в Земельных Банках Грузии и Тифлисском Городском Кредитном Обществе.

Совет Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии постановляет:

1. Все права и функции, предоставленные по декрету Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии от 28 декабря 1922 г. за № 16 бывшему Народному Банку Соц. Сов. Респ. Грузии, передать Тифлисскому Городскому Банку.

2. Причитающуюся к погашению, согласно 3 п. декрета от 28 декабря 1922 г. за № 16, десятую часть основного долга со всеми полугодовыми взносами, числящуюся к 1-му декабря 1922 г. на заложенных в бывших Тифлисском и Кутанеском Земельных Банках и Тифлисском Городском Кредитном Обществе домах, увеличить на шестьдесят пять (65) процентов.

3. Ст. 10-ю декрета от 28 декабря 1922 г. за № 16 дополнить примечанием 3-м следующего содержания: «В случае необходимости Тифлисскому Городскому Банку предоставляется право назначить публичные торги и в другие сроки по своему усмотрению».

Председатель Сов. Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ш. Элиава.

Управл. Делами Сов. Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ал. Саларидзе.

1924 г. декабря 18.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 290 от 19 декабря 1924 г.

ქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომისართა საბჭოსი

კოოპერაციის შესახებ.

რათა ქალაქისა და სოფლის მოსახლეობა კოოპერატიულად უკეთ დაირაზმოს საწარმოებლო და სამომხმარებლო პრინციპის მიხედვით, გამტკიცებულ იქნეს სხვადასხვა სახის კოოპერაცია და თავის წევრებს მაქსიმალურად ხელი შეუწყოს, რათა ამ კოოპერაციითა მოქმედებაში თავიდან აცილებულ იქნეს პარალელიზმი, საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

1. ჩამოშორდეს სამომხმარებლო კოოპერაციის ცენტრს (ცეკავშირს) სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის პარალელურად მშენებლობის საქმე და ამის ფუნქცია გადაეცეს მარტოოდენ წარმოკავშირს, როგორც სამეურნეო და იდეურად ჩამოყალიბებულ ცენტრს მთლად საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციისას. ამის თანხმად უახლოეს დროისათვის მომზადდეს ნიადაგი ცეკავშირის სისტემაში არსებულ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციითა წარმოკავშირში ნებეყოფლობითი გადავლისათვის.

2. წარმოკავშირის საორგანიზაციო მოქმედება მიმართულ იქნეს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივთა მოწყობისათვის (ამხანაგობა, არტილი და კომუნა) სპეციალური ნიშნების მიხედვით მეღვინეობისა, მეზღვლეობისა და მებოსტნეობისა, წყრილ და მსხვილ მესაქონლეობისა (მეცხვარეობა, მელორეობა, ფრინველთა მოშენება, მერძეობა და სხვ.), მებაბეობისა, მეთამბაქოებისა, მეფუტკრეობისა, ჩაის კულტურისა და სხვ. სპეციალურ კულტურათა დარგში.

3. იმ რაიონში, სადაც სოფლის მეურნეობა შერეული ხასიათისაა, მოეწყობა შერეული სასოფლო-სამეურნეო ამხანაგობანი, რომელთაც ხელი უნდა შეუწყონ ამ რაიონის სოფლის მეურნეობის სვადასხვაგვარ საქმირობებს.

4. სამომხმარებლო კოოპერაციის ძირითად ფუნქციად ჩათვალოს ქალაქისა და სოფლის მოსახლეობისათვის მომხარების საგნების მიწოდება. ვიდრე სოფლის მეურნეობა განმტკიცდებოდეს და გლეხობის მყიდველობითი უნარი გაძ-

Совета Народных Комиссаров (Сов. Респ.) Грузии

О кооперации.

Для наилучшего кооперирования городского и сельского населения по производственному и потребительскому принципу, укрепления отдельных видов кооперации и максимального обслуживания ими своих членов, а также устранения параллельной работы различных видов кооперации, Совет Народных Комиссаров Социалистической Советской Республики Грузии постановляет:

1. Устранить параллельное строительство сельско-хозяйственных кооперативов центром потребительской кооперации (Цекавშირი) и предоставить это право исключительно Цармокавშირი, как хозяйственному и идейно-организованному центру всей сельско-хозяйственной кооперации Грузии. В согласии с этим в ближайшее время подготовить переход существующих в системе Цекавშირი сельско-хозяйственных кооперативов в Цармокавშირი на началах добровольности.

2. Организационная деятельность Цармокавშირი направляется на организацию сельско-хоз. кооперативов (товариществ, артелей и коммун) по специальным признакам в области виноделия, плодоводства и огородничества, мелких и крупных отраслей животноводства (овцеводство, свиноводство, птицеводство, молочное хозяйство и т. д.), хлопководства, табаководства, пчеловодства, чайевой культуры и др. специальных культур.

3. В районах, где сельское хозяйство носит смешанный характер, организуются смешанные сельско-хоз. товарищества, обслуживающие нужды различных отраслей сельского хозяйства данного района.

4. Основной функцией потребительской кооперации считать снабжение товарами потребительского характера как городского, так и сельского населения. Впредь до укрепления сельского хозяйства и усиления покупа-

ლიერდებოდეს, ერთიანი მომხმარებელთა საზოგადოება ცნობილ იქნეს შერეული ფუნქციების კოოპერატივად, რომელიც ეწევა როგორც სამომხმარებლო ხასიათის ოპერაციებს, ისე სასოფლო-სამეურნეო ხასიათისას, სახელდობრ, მიწოდებს მოსახლეობას ყოველგვარ საქონელს და სავანს, როგორც პირადი საქირებნისა, ისე სამეურნეო ხასიათისას, დაამზადებს, გაასაღებს სოფლის მეურნეობის ყველა პროდუქტს, აგრეთვე მოაწყობს სასოფლო-სამეურნეო წარმოებას საკუთარ საწარმოთა პრინციპზე.

შენიშვნა. ქალაქისა და სოფლის მოსახლეობისათვის ფართო მასიური მომხმარების საგანთა მიწოდება შედის მარტოოდენ სამომხმარებლო კოოპერაციის ფუნქციებში.

5. წარმოკავშირის სისტემის სამეურნეო მოქმედების ობიექტი არის საქართველოს სოფლის მეურნეობის ყველა დარგი შეუზღუდავად და მის ფუნქციებს შეადგენს:

1. მიწოდოს მიწის მუშათ როგორც კოოპერატივის წევრთ, ისე არა-წევრთ წარმოების იარაღი, მანეხებელთა წინააღმდეგ საბრძოლველი საშუალებანი, მისი სასუქი, თესვითა და ყველა საგანი და მასალა, რაც საქირადა სოფლის მეურნეობის წარმოებისათვის; 2, დაამზადოს და გაასაღოს სოფლის მეურნეობის პროდუქტები შეუზღუდავად, უმთავრესად კოოპერატიული ვასალების პრინციპზე, კერძო შუამავლის ჩაურევლად, რა ფორმისადაც უნდა გამოიხატებოდეს იგი; 3, გადაამუშაოს სოფლის მეურნეობის პროდუქტები და მოაწყოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოება, როგორც საკუთარ საწარმოთა პრინციპზე, ისე კოოპერატიული საწარმოს პრინციპზე; 4, განახორციელოს სააგრიკულტურო ღონისძიებანი საქართველოს სოფლის მეურნეობის ცალკე დარგთა აღდგენისა და რაციონალიზაციისათვის.

6. რათა სოფლის მეურნეობას მატერიალურაა ხელი შეეწყოს კრედიტის სახით, გრძელვადიანი და მოკლევადიანი სესხის მიცემით, და რათა გამოყენებულ იქნეს ადგილობრივი თავისუფალი საშუალებანი, იქვე ადგილობრივ მოწყობა სასოფლო-სამეურნეო საკრედიტო ამხანაგობანი, რომელიც შედიან საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო კრედიტის ორგანიზაციის ცენტრში და მოქმედებენ ამ უკანასკნელის ხელმძღვანელობით.

თელსი სპობობი კრესტა
ნასელენი, პრისზატი ეპოქა
ტივამი სო სმეანნამი ფუნქციონირ
ზანიაოუმისა ოპერაციამი კაკი
ტრებიტელსკო, თაკი სელსკო-ხოზ.
ხარაქტერა, ა იმენო სნაბიენიემ
ნასელენი თოვარამი და პრედმეტამი
კაკი ლიქნო, თაკი და ხოზიქთენი
ხოზარაქტერა, ზაგოთოვი, სბითო და
პერერაბოთკი ვსეხ პროდუქტოვ სელსკო
ხოზიქთენი, ა თაკიე და ორგანიზაციი
სელსკო-ხოზ. პროივოდსთა ნა
პრინციპიხ სობსთენიქ პროდრიუქტიიქ.

Примечание. Снабжение городского и сельского населения предметами широкого массового потребления входит в функции исключительно потребительской кооперации.

5. Об'ектом хозяйственной деятельности системы Дармокавშირი являются без ограничения все отрасли сельского хозяйства Грузии и в функции его входят: 1. Снабжение как кооперативного, так и не кооперативного земледельческого населения орудиями производства, средствами борьбы с вредителями, удобрением, семенами и всеми предметами и материалами, нужными для ведения сельского хозяйства; 2. заготовка и сбыт продуктов сельского хозяйства без ограничения, главным образом на принципах кооперативного сбыта и без частного посредничества, в какой бы форме оно не выражалось; 3. переработка продуктов сельского хозяйства и организация сельско-хоз. производства как на принципах собственных предприятий, так и кооперативных; 4. проведение агрикультурных мероприятий по восстановлению и рационализации отдельных отраслей сельского хозяйства Грузии.

6. Для материальной поддержки сельского хозяйства в форме кредита, долгосрочной и краткосрочной ссуд, а также привлечения местных свободных средств, на местах организуются самостоятельные сельско-хозяйственные кредитные товарищества, входящие в центр организации сельско-хоз. кредита в Грузии и действующие под руководством последнего.

...საბანკო და საკრედიტო გან-
...ილება, რომელიც კი ცეკავშირსა
...წარმოკავშირთან არსებობს, გადავა,
...პარატის დაუშვლად, რამდენადაც
ეს შესაძლებელია, —საქართველოს სა-
სოფლო-სამეურნეო კრედიტის ცენტრის
განკარგულებაში, ხოლო წარმოკავშირსა
და ცეკავშირს დაებრუნება ის საკუთარი
სახსრით, რაც მათ ვაუწყიათ ზემოხსენე-
ბული საკრედიტო და საბანკო განყო-
ფილებათა მეშვეობით —სოფლის მეურ-
ნეობისათვის კრედიტის აღმოსაზენად.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახ.
კომ. საბჭოს/თავმჯდომარე შ. ელიავა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახ.
კომ. საბჭ. საქმ. მმართველ. აღ. ხალარძე.

1924 წ. დეკემბრის 22.

ტფილისი —სახალხო.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“
მე-293 №-ში 1924 წ. დეკემბრის 23.

50. დადგენილება № 43

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომისართა
საბჭოსი

საჯარო ანგარიშგება-ვალდებულ და-
წესებულებათა და საწარმოთა მიერ სა-
ანგარიშო მახალის გამოქვეყნების წესის
შესახებ.

ამიერ-კავკასიის სახალხო კომისართა
საბჭოს მიერ „საჯარო ანგარიშგებისა
და სავალდებულო პუბლიკაციის წესის
შესახებ“ 1923 წ. ივნისის 21 თარიღითა
და 57 №-ით (ა.კ. ს. ფ. ს. რ. მთავრო-
ბის კანონთა და განკარგულებათა კრებუ-
ლი 1923 წ., № 9, მუხ. 129) და „საჯარო
ანგარიშგებისა და სავალდებულო პუ-
ბლიკაციის წესის შეცვლის შესახებ“
1924 წ. ნოემბრის 18 თარიღითა და 61
№-ით (გაზ. „ზარია ვოსტოკა“, 1924 წ.
ნოემბრის 20, № 732) გამოცემული და-
დგენილებების თანახმად, საქართველოს
სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა
საბჭო აღგენს:

1. დაევალოს საქართველოს სოც. საბჭ.
რესპ. ტერიტორიაზე რესპუბლიკანური
მასშტაბით მომქმედ ყველა საჯარო
ანგარიშგებისათვის ვალდებულ სახელმ-
წიფო, კოოპერატორულ და კერძო დაწე-
სებულებათ და საწარმოთ ყველა სა-

Все существующие банковские и
кредитные отделы при Цесавири
Царокавири, без разрушения
возможности, существующего аппара-
та, переходят в ведение центра сель-
ско-хоз. кредита в Грузии с возвра-
щением Царокавири и Цесавири
собственных средств, вложенных ими
на кредитование сельского хозяйства
через указанные выше кредитные и
банковские отделы.

Председатель Сов. Нар. Ком. Соц.
Сов. Респ. Грузии Ш. Элиава.

Управ. Делами Сов. Нар. Ком. Соц.
Сов. Респ. Грузии Ал. Саларидзе.

1924 г. декабря 22.

Тифлис — Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 293
от 23 декабря 1924 г.

50. Постановеление № 43

Совета Народных Комиссаров Соц.
Сов. Респ. Грузии

О порядке опубликования отчетного
материала учреждениями и предприятия-
ми, обязанными публичной отчетностью.

На основании постановлений Сова-
та Народных Комиссаров З. С. Ф. С.
Р. от 21 июня 1923 г. за № 57 „о
порядке публичной отчетности и обя-
зательных публикаций“ (Собр. Указа-
ний и Распоряжений Правительства
ЗСФСР за 1923 г. № 9, ст. 129) и
от 18 ноября 1924 г. за № 61 „об
изменении порядка публичной отчет-
ности и обязательных публикаций“
(газ. „Заря Востока“ от 20 ноября
1924 г., № 732), Совет Народных Ком-
миссаров Соц. Сов. Респ. Грузии по-
становляет:

1. Обязать все действующие на тер-
ритория З. С. Р. Грузии в респу-
бликанском масштабе государствен-
ные, кооперативные и частные уч-
реждения и предприятия, обязанные
публичной отчетностью, весь отчет-
ный материал, поименованный в
ст. ст 3—9 пост. СНК ЗСФСР от

ანგარიშო მასალა, რომელიც აღნიშნული არის ა/კ. ს. ფ. ს. რ. სახ. კომისართა საბჭოს მიერ 1923 წ. ივნისის 21 თარიღითა და 57 №-ით გამოცემული დადგენილების მე-3, 4, 5, 6, 7, 8 და მე-9 მუხლში, გამოაქვეყნონ ხოლმე სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ოფიციალურ ორგანოში—გაზ. „კომუნისტ“-ში.

2. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართვე. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომის. საბჭ. თავმჯდ. მოადგ.

ა. გეგეჭკორი.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის. საბჭ. საქმეთა მმართველი აღ. ხალარძე.

1924 წ. დეკემბრის 27.
ტფილისი—სასახლე.

21 июня 1923 г. за № 57, рас-
ковать в официальном органе Все-
грузинского Центрального Исполнитель-
ного Комитета Советов—газете „Ком-
мунист“.

2. Настоящее постановление всту-
пает в силу со дня его опубликова-
ния.

Зам. Пред. Сов. Народ. Ком. Соц.
Сов. Респ. Грузии А. Гегечкори

Управляющий Делами Совета Нар.
Ком. Соц. Сов. Республики Грузии
Ал. Саларидзе.

1924 г. декабря 27.
Тифлис—Дворец.